

Lekplatspolicy

Stadsbyggnadskontoret 2009

**STAFFANSTORPS
KOMMUN**

Varför behövs en lekplatspolicy?

En lekplatspolicy behövs för att säkerställa kvalitén och tillgängligheten till de kommunala lekplatserna. Den är tänkt som en policy för hur Staffanstorps kommun ska planera och förvalta de kommunala lekplatserna och vara styrande för fördelningen av resurser till befintliga lekplatser och fungera som underlag vid anläggning av nya.

Text: Anna Fogelberg och Kerstin Jensen, Teknik
Foto: Anna Fogelberg.

Behovet av lekplatser

Barnens rörelser har på senare år allt mer begränsats i vårt samhälle. Mer trafik, fler fritidsaktiviteter och det faktum att barn idag spenderar mer tid på dagis och fritidshem har lett till att barn vistas mindre fritt ute i tätorterna idag än t ex under 60- och 70-talen.

Samtidigt finns det ett behov av platser som tillåter barn att vara barn. Mindre barn kan ofta få sitt lekbehov uppfyllt på den egna tomten eller gården. För lite större barn, som själv kan ta sig till en lekplats, är det viktigt att det finns en lekplats inom gångavstånd dit man kan gå och träffa andra barn och utmana sina sinnen.

Mindre barn kan ta sig dit tillsammans med en vuxen.

Olika åldrars behov

Barn i olika åldrar har olika behov och använder lekplatser på olika sätt efter sina förutsättningar. Lekplatser fungerar idag ofta som mötesplatser och utflyktsmål för till exempel familjer och dagisgrup-

per. För att kunna fungera samlande, när lekplatserna generellt används mindre, är det viktigt att en och samma lekplats kan användas av barn i alla åldrar. Lekplatsen bör upplevas som tilltalande även av vuxna och ungdomar.

Rapporten *Plats för lek* (2003) delar in barn i två grupper: barn under sex år och barn över sex år. Barn under sex år behöver en lekplats där de kan öva på sluttande underlag och att ta sig upp på nivåskillnader. Det finns ett behov av att utforska sig själv i förhållande till omgivningen. Yngre barn håller sig gärna intill de vuxna medan lite äldre barn i gruppen kan ha ett behov av att dra sig undan och leka rollekar.

Barn över sex år, i skolåldern, har en utvecklad förmåga att leka rollekar. Lekplatsen och dess omgivningar bildar kuliss för rollspel. En varierad miljö med skrymslen och snår uppmuntrar till att leka kurragömma och andra liknande lekar. Leken utmanar kroppen samt är en träning i att utveckla den sociala förmågan.

Sammanfattning

- Det finns ett behov av tydligt utpekade platser där barn får lov att röra sig fritt.
- Lekplatser bör finnas inom gångavstånd för barn i skolåldern.
- Småbarnslek kan även lösas inom den egna tomten eller gården.
- Mindre och större barn har olika behov och för att fungera som en samlande mötespunkt bör en lekplats vara intressant för både barn i alla åldrar samt deras föräldrar.
- En lekplats som är väl integrerad i sin omgivning, i t ex en park, låter leken vandra ut i omgivningen.

Policy

Avstånd

Avståndet till en lekplats bör inte vara större än att ett barn i skolåldern själv ska kunna gå dit. Ett rimligt avstånd är 500 meter till närmsta lekplats. 90% av barnen i tätorterna bör inte ha längre till en lekplats.

Närlek ska lösas på den egna fastigheten.

Placering

Lekplatser ska vara utformade och placerade så att de uppfattas som allmänna och tillgängliga för alla.

Utformning

Lekplatsen ska vara utformade med god rumslighet. Den ska både vara synlig i omgivningen samtidigt som det bör finnas delar av lekplatsen där barnen kan komma undan andra barn, som t ex bakom ett buskage eller en klätterställning. Utformningen bör vara tilltala både små och stora barn, samt även vuxna. En viktig del för att uppnå det är att det finns trevliga sittplatser där de vuxna kan ha upp-

sikt över barnen. I den mån det är möjligt bör det finnas sittplatser både i sol och skugga.

Naturen är en viktig del av barns lek. Lekbuskage och kullar fungerar som en förlängning av lekplatsen och kan stimulera till fantasilekar. Leken pågår lika ofta på lekplatsen som i intilliggande park och det finns stora samordningsvinster om lekplatsen uppfattas som en integrerad del av sin omgivning. Att lekplatser utformas som en del av det sammanhang de ligger i, t ex park, grönområde eller torg tillför värde både till omgivningen och lekplatsen.

Lekplatsens innehåll

Lekredskapen utgör en stomme vilken utformningen bygger på. Det bör finnas lekredskap som tilltalar alla åldrar, till exempel klassiska lekredskap som gungor och rutschkanor. För att skapa ett varierat utbud bör olika utformning och modeller användas så att varje lekplats får sin identitet och är attraktiv på grund av sin särart. Lekredskap som kan användas av flera barn samtidigt bör premieras före lekredskap som endast tillåter ett barn åt gången.

Papperskorgar bör alltid finnas på lekplatsen. Även bord och bänkar bör alltid finnas på lekplatsen.

Tillgänglighet

I Boverkets föreskrifter och allmänna råd om tillgänglighet står följande:

Platser och områden skall utformas så att de blir användbara för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga. Lekplatser skall kunna användas av både barn och vuxna med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Alla lekplatser bör utformas så att de är helt eller delvis tillgängliga för funktionshindrade. För att lekplatserna ska upplevas som mötesplatser ska alla människor känna sig välkomna. Det innebär att barn med rörelsehinder, eller rörelsehindrade vuxna ska kunna ta sig dit och även kunna använda lekplatserna.

Underhåll

En underhållsplan ska finnas för kommunens lekplatser som visar på det löpande skötselbehovet och när större insatser kan behövas på en lekplats. I denna ska driftsåtgärder, skötsel och reinvesteringar framgå. Till grund för detta ligger bland annat den årliga besiktningen och leverantörsrekommendationer.

Huvudmannaskap

Kommunen är säkerhetsansvarig för alla lekplatser som ligger på kommunal mark. Det är inte lämpligt att överlåta skötseln av en kommunal lekplats till de närboende. En lösning kan vara att kommunen säljer lekplatsen (dvs lekmaterial, inte nödvändigtvis marken) till en ekonomisk förening eller fastighetsägare. Det blir då föreningen eller fastighetsägaren som är säkerhetsansvarig. Alla lekplatser ska vara anpassade efter Europeisk standard och ska be-

siktigas en gång vart år och synas varje vecka. De flesta föreningar har inte den kompetens som det krävs för att garantera säkerheten. Lekplatser bör därför endast säljas eller överlåtas om motparten kan bevisa sin kompetens i frågan. Vid försäljning är det viktigt att säkerställa en långsiktig säker drift och underhåll.